

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:

Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—

poluletna . . . K 2.—

četrtletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 28.

V Ljubljani, dne 14. julija 1916.

Leto IX.

Letošnja letina.

Naši sovražniki so nas odrezali od sveta tako, da ne dobivamo živil od drugod. Navezani smo na to, kar pridelamo sami. Za to se tudi bolj kot smo se prejšnje čase, o kako so bili srečni, saj se nam niti ne zdi, da smo kdaj živeli v njih, zanimamo, kakšna letina bo doma. »Neue Freie Presse«, glasilo najbogatejših ljudi v Avstriji, je o letošnji letini objavila tole:¹

Poleg poročil generalnega štaba zanimajo pač najbolj najširše sloje prebivalstva poročila o stanju letošnje letine. Upravičeno! Dobra ali slaba letina nam ne prinese le cenenege ali dragega kruha, dobre ali slabe kuhinje; večjega pomena je! Važnost dobre letine se pojavlja drugod. Žitnice osrednjih velesil so postale važno vojno sredstvo, odkar upajo naši sovražniki doseči to s strahom lakote, česar ne dosežejo na bojiščih. V prvih dveh letih vojske se je tako v Nemčiji kakor v Avstriji posrečilo, da so se pokrile potrebščine z domačim pridelkom, ne glede na visoke potrebščine vojne uprave, ne da bi bili morali kdosi gverdi koliko blaga uvažati iz inozemstva. Celó v drugem letu bi se bilo končno prebilo brez uvoza iz Rumunije, ki je seveda marsikaj olajšal. Letina 1914 je bila v Nemčiji izborna in se je kljub vojski pravočasno pospravila. Z bogatimi zalogami je stopila Nemčija celo v leto 1915—1916. Letina 1915 je pač zelo razočarala; močno je nazadovale pridelke žita in krmil. V Avstriji in na Ogrskem v letih 1914 in 1915 nista zadovoljili in sta razočarali. Na Ogrskem so pričakovali tako leta 1914 kakor tudi leta 1915 vsaj srednji letini, ko so pričeli žeti. Mlatev je pa pokazala, da letini nista bili niti slabo srednji. V Avstriji je padla posebno žetev v letu 1915 pod srednjo mero.

Potrebno je, da si to predočimo, da preženemo vsako skrb glede na nabavo najvažnejših živil v letošnjem letu. Naj prinese bodoči dnevi zaželjeno solnčno toploto, ki pospeši dozoritev žita, kar bi množine močno pomnožilo

in izboljšalo kakovost, naj nastopi tudi nezaželjeno deževje, to stoji že zdaj, da bo v vseh okoliščinah letošnja žetev boljša, kakršna je bila v preteklih dveh letih. Stroga postava, katero je narekovala vojska, zahteva, da se tudi bodoče leto ne opusti varčevanje. Sedanje stanje letine nam dopušča sklep, da se razmere ne morejo neugodnejše razviti, kakor so se v minulih dveh letih. Dobra letina nam bo mogoče dovolila, a ne bomo le sebe preskrbeli, marveč da bomo morebiti s preostanki pomagali še našemu zavezniku.

V rednih razmerah so potrebne cenitve letine; zdaj to ni potrebno; natančno mora poznati številke tisto mesto, ki je poklicano, da uredi porabo žita. Upajmo in pričakujmo, da dveletni izkušnji omogočijo merodajnim činiteljem prej ko mogoče natančen pregled o letini. Prav je tudi, ker je opustilo ogrsko trgovinsko ministrstvo staro navado in objavilo v drugi polovici meseca junija cenitev žetve; ni potrebno, da bi bilo poučeno občinstvo, iz številke bi lahko izvajali naši sovražniki neljube zaključke. Žito je postalo vojno sredstvo, sovražnika ne obveščamo o zalogah našega smodnika in kovin, prav je zato, da se tudi številke o letini previdno obravnavajo. Opozorjamo le na nekaj številke preteklosti! Avstro-Ogrska je porabila po natančni cenitvi približno 60 milijonov meterčnih stotov, rži 40 do 42 milijonov; dasi armada porabi več kot prej, se le te številke niso prekoračile vsled strogih omejevalnih predpisov. Če sodimo, da bo letina v Avstriji in na Ogrskem srednje dobra, ne bo velike razlike od prej navedenih številke. Po poročilih, ki so zdaj došla, se pričakuje dobra srednja letina; na Češkem odločno boljše kot srednja; ugodno kaže tudi na Moravskem, dasi je napravila rja škodo. Zelo zadovoljujejo poročila iz zahodne Galicije. Na Ogrskem razmere niso povsod enake, a tudi tam se pričakuje srednje dobra letina, 10 do 11 milijonov meterčnih stotov kot lani. Ječmen tudi v obeh državnih polovicah dobro kaže. V rednih letih bi lahko izvzeli 3 do 4 milijone meterčnih stotov, letos se seveda na izvoz ne misli. Dobra letina ječmena bi omogočila še tudi le omejeno varenje piva.

Glede na krmila se mora tudi poskrbeti, da se opomore živinoreja. Prva košnja se je prav dobro ponesla; tudi detelja prav dobro kaže; otrobov bo gotovo več, upa se zato, da se bo živinoreja dvignila.

Končno zahteva list natančno in skupno ureditev in razdelitev letine v Avstriji in na Ogrskem.

× × ×

Članek »N. Fr. Presse« nam slika letošnjo letino zelo ugodno, a delavstvo je postalo zelo oprezno. Mogoče je slika, ki jo podaja list, prava, mogoče pa tudi ni: žito je namreč postalo vojno sredstvo. Vsa skrb se mora pač prej ko slej posvetiti, da dobe ljudje boljše kruha, da dobe zabelo, da bodo izkratka: prebiti moramo. Previdno pa moramo le presojati položaj. Tudi lani se je reklo, da bo letina ugodna, končno pa le ni bilo tako, kot se je napovedovalo.

»Otrok divjine« v Kino Central v deželnem gledališču. V soboto 15., nedeljo 16. in ponedeljek 17. t. m. predstavlja »Kino Central« v deželnem gledališču največjo dramo iz džungel »Otrok divjine«, poleg te velike drame še izvrstno burko »Povoženi klobuk« in tretji del kinematografičnih posnetkov »Naša ofenziva v Italiji«. Pri vseh predstavah enak spored! Primeren je ta spored tudi za mladino. Naši okoličani naj bi večkrat napravili izlet v »Kino Central« v deželno gledališče, kjer dobe poleg izvrstne cenene zabave tudi hladne in udobne prostore. Boljše kot obisk dragih gostiln, kjer se niti za drag denar ne dobi kaj dobrega, je po sprehodu z družino obisk »Kino Centrala« v deželnem gledališču. Tako sebi in družini preskrbiš nekaj poučnega pa tudi zabavnega.

Zanimivo javno predavanje v »Kino Central« v deželnem gledališču. V soboto, 15. t. m., bo predaval gospod polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus v deželnem gledališču (Kino Central) o oskrbovanju invalidov. To svoje slovensko predavanje, podobno onemu, ki ga je imel pred 14 dnevi g. višji štabni zdravnik vseučiliščni profesor dr. H.

¹ »N. Fr. Pr.« 4. VII. 1916, stran 12, št. 18.630.

Spitzky, bo razjasnjeval s skioptičnimi in kinematografičnimi podobami. Začetek ob pol osmih zvečer. Vstop je dovoljen vsakomur, pobirala se ne bo nobena vstopnina; hvaležno pa se bodo sprejemala darila na korist soškemu zakladu.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

Tržaška skupina J. S. Z. je sklicala svoj redni občni zbor 18. junija 1916 v dvoran Marijinega doma, ulica Risorta št. 3, ob pol 6. uri popoldne.

Zborovanje je otvoril prečastiti g. Anton Čok, predsednik skupine, s primernim pozdravom. Nato je pojasnil, zakaj se ni v preteklem letu 1915 sklical občni zbor. Na kratko je opisal pomen organizacije in namen J. S. Z.

Nato je predaval z ozirom na 25-letnico enciklike sv. Očeta Leona XIII. »Rerum novarum« o delavskem vprašanju, o pomenu te enciklike in o kršč. organizacijah sploh in dokazal, kako mora biti delavstvo hvaležno ravno papeštvu.

Predavanju je sledilo tajniško in blagajniško poročilo. Prvo je podala Žgur Ivana, drugo g. Mestek Pavla.

Dasiravno stojimo v težkih in resnih časih vendar se naša skupina J. S. Z. drži še dobro kljub mnogim težavam.

Skupina šteje sedaj rednih članic nekaj nad 80. Odbor je imel v tem času 9 sej, pri katerih so se reševale tekoče zadeve in ukrepalo kar je v korist skupini in nje članicam.

Denarni promet v letu 1914 je bil sledeči: Gotovina v letu 1913. 89 K 33 h, tedenski prispevki 1290 K 44 h, mesečni prispevki 53 K 20 h, pristopnina 12 K, knjižice 3 K, časopis »Naša moč« 34 K 16 h. Skupaj 1491 K 13 h.

Izdatki: Centrali v Ljubljano se je poslalo 338 K 68 h, izplačane bolniške podpore 774 K 50 h, brezposelne podpore 174 K 75 h, naloženo v hranilnico

149 K, upravni stroški 6 K 80 h, povrnjeni izdatki 27 K. Skupaj 1460 K 73 h.

Leta 1915 je bil denarni promet sledeči: Gotovina v letu 1914. 30 K 40 h, tedenski prispevki 820 K 68 h, mesečni prispevki 33 K 30 h, pristopnina 4 K, knjižice 25 h, časopis »Naša moč« 6 K 84 h, prejeta od centrale 66 K 69 h. Skupaj 962 K 16 h.

Izdatki: Centrali v Ljubljano se je poslalo 255 K 58 h, bolniške podpore 574 K, posmrtna podpore 40 K, naloženo v hranilnico 80 K 40 h, upravni stroški 4 K 80 h, povrnjeni izdatki 60 h. Skupaj 955 K 38 h.

G. Joz. Katern je v imenu nadzorstva pregledala knjige, našla vse v redu in predlagala absolutorij. Vsa odborova poročila je na to občni zbor potrdil in odobril.

Končno je gospa Jozefa Katern nadzornica skupine navduševala članice k vstrajnosti v tej prekoristni organizaciji.

Nato je sledila volitev novega odbora, v katerega so bile izvoljene sledeče osebe: prečastiti g. Anton Čok, predsednik, odbornice Jozefa Pirh, Marijan Koron, Frančiška Fabčič, Jozefa Batič, Ivana Žgur in nadzornice g. Jozefa Katern in Terezija Seme.

Gospod predsednik je zahvalil navzoče, ker so pazljivo sledile predavanju in poročilom, je bodril k vztrajnosti in zaključil občni zbor.

Pri prvi seji tržaške skupine J. S. Z. 6. julija se je novi odbor konstituiral v sledečem redu: prečastiti g. Anton Čok predsednik, Ivana Žgur podnačelnica, Jozefa Batič in Frančiška Fabčič blagajničarki, Marija Koron tajnica, Pirh Josipina, odbornica, gospa Jozefa Katern in Terezija Seme nadzornici.

× × ×

Res, veselilo nas je, ko smo dobili to poročilo vrle naše tržaške skupine. Čast gre skupinskemu vodstvu in vr-

lim članicam, ki se tako krepko držite tik za bojno črto. Le tako naprej! Hvala Vam. Naj pošljejo tudi druge skupine poročila o svojem delovanju centrali!

Predsedstvo J. S. Z.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Blagajniško poročilo I. četrtletja 1916.

Dohodki.

48.527 tedenskih prispevkov à 30 h	K 14.558-10
6.652 tedenskih prispevkov à 40 h	2.680-80
42 vpisnin à 40 h	16-80
3 vknjižnine à 20 h	—60
Obresti	612-27
Koledar	633-70
Strokovni listi	3-60
Dobro skupin	201-34
Strokovna komisija	265-90
Razno	3-90
Vsota	K 18.957-01
Saldo 1. januarja 1916	26.106-84
	K 45.063-85

Izdatki.

Bolniška podpora	K 9.025-65
Porodniščina	630—
Mrtvaščina	315—
Podpore mobiliziranim	160—
Izredne podpore	70-29
Pravno varstvo	116-50
Krajne skupine	1.593-03
Agitacija	114-80
Plače in nagrade	1.190—
Seje in delegacije	80-60
Strokovni listi	2.197-21
Tiskovine	14—
Pisarniški izdatki	359-41
Knjige in tiskovine	18-20
Zavarovanje	215-80
Zaostanki skupin	103-06
Pričuvni sklad	113-01
Strokovna komisija	409-79
Vplačila na III. vojno posojilo	748-64
Razno	36-96
Vsota	K 17.511-95
Saldo 31. marca 1916	27.551-90
	K 45.063-85

× × ×

Skopuh.

H. Conscience.

Na obrazu vdove se je pokazala globoka ginjenost; stisnila je strastno Bartovo roko in je resno rekla:

»Bog je pravičen! Bližnjemu ne žrtvujete le svojega potu, marveč tudi Vaše prijateljstvo in Vaše srce. Revni vdovi ste storili, kar bi storili le sestre. Bog je pa pravičen, zato boste srečni na zemlji!«

Ko je to izpregovorila, je pomenljivo pogledala Cecilijo, kot da hoče mladenču namigniti njegovo bodočo srečo.

Cecilijine oči, nežne hvaležnosti so počivale nekaj časa na Bartu. Mladenič navdušen po pogledu in po besedah vdove, je ponosno dvignil glavo; a globoka ginjenost vseh ga je tiščala; poskočil je, se glasno zasmel in rekel beračici:

»Pustite me, sicer še zblaznim radi velike sreče, ki mi jo napovedujete. Kaj li naj storim z večjo srečo, kakršna mi je usojena? Ne menjam z nobenim kraljem! Vsedite se žena, k ognju in se do-

bro pogrejte. Vana, prinesi dračevje in goni meh, kar ga moreš!«

Cecilija je še sedela nekaj časa pri ognjišču, pestovala je revno, malo dekle. Kaj mu je tiho šepetala, tega drugi niso slišali, a sladke so morale biti besede, ki sta jih govorili; uboga sirota brez očeta je dvignila ročice in objela svojo zaščitnico.

Beračica je to gledala s srečnim smehom.

Cecilija je kmalo na to posadila ubožico na tla, šla je k revni ženi in ji je nekaj pošepetala. Poizkušala je očitvidno Kaet pregovoriti, naj zapusti ž njo hišo.

Vana, ki je to, kakor tudi drugi, zapazila, je stopila k bratu in ga je potihoma vprašala:

»Kaj zahteva li Ceciliji od revne žene? Jo li hoče odvesti k stricu?«

»Ne opaziš li? Denarja ji hoče dati.«

»No, tiste novce, ki jih je ravnokar dobila pri gostilničarki Jelenovi, ker je šivala otročjo obleko. O, ta Cecilija!

Vse, kar zasluži, razmeče! Naj bi za to vedel njen stric!«

»Kaj to tebi mar, Vanka? To so reči, ki naj nas nič ne skrbe!«

»No, saj sem rekla le, kar sem si mislila!«

Kaet se je medtem zahvaljevala materi za njen človekoljuben sprejem.

Cecilija se je Bartu še nasmehnila, poslovlila se je od vseh do popoldne. Malo hčerko beračice je prišla za roko in je zapustila hišo; Kaet ji je sledila.

Več sto korakov hoda je molčala; ko se je končala steza, je potegnila vdovo za hraste, skrbno se ozirala na vse strani, če jo kdo ne vidi in ji je na to rekla:

»Vi ste Kaet Melsens, ne?«

»Da, ljubo dekle, moj rajni mož je stanoval v svoji mladosti pri Vašem očetu.«

»Vem, Kaet. Vam li ni nikoli pripovedoval, kaj se je zgodilo takrat pri nas?«

»O, pač; o velikem požaru, ob katerem so postali prsti njegove levice trdi in krivi.«

PRIMERA DVEH MOŽ.

»Mladost«, glasilo slovenskih Orlov leto IX, 1916 št. 5 in 6 je objavila sledeči članek na strani 48:

Primeri dveh mož. — Ob spominu na cesarja Viljema II., ki je praznoval 27. januarja 57-letnico (rojen je bil 1859), se vsiljuje človeku nehote primera z našim dr. Krekom, ki mu je potekla o božiču 59-letnica rojstnega dneva. Viljem je uresničil novo Nemčijo, kakor jo je začrtal Bismark, Krek je udeležil novo Slovenijo, kakor je bilo skladno z mislimi I. katoliškega shoda. Viljem je začel nekoliko prej in nekoliko starejši, vendar, če vzamemo za oba dobo dela 25 let, je zrastle v okviru obeh, koder sta delala, napredek 25-kratno in več. V Nemčiji bogastvo, moč, kultura. Toda tudi na Slovenskem, če smemo malo primerjati z velikim. V gmotnem oziru je samo v desetih letih 1900—1910 narasel denarni promet naše gospodarske organizacije pod Krekovim idejnim vodstvom od 5 na 116 milijonov kron. V političnem je tik pred vojsko v marsikaterem vprašanju stala avstrijska javnost pod slovenskim vplivom. Duševnega dviga in moralne moči niti preceniti ne moremo. Saj izkazuje l. 1912. samo poročilo kršč. soc. zveze 476 izobraževalnih društev, ne všteti odsekov in političnih zvez. Dleo obeh mož je izzvalo občudovanje tujine. Tudi k nam so bili začeli prihajati zastopniki narodov in vlad proučevati nadarjenosti krasne moralne lastnosti: samostojnost mišljenja, ki gre za smotri in se ne briga za plitve predsodke njune dobe, možka odločnost in delavnost, ki gleda le na to, da doseže, ne da počije. — Toda med obeh je obstajala tudi velika razlika, ki kaže tudi razliko veličine vsakega od obeh. Različna sredstva sta obkrožala oba. Eden cesar. V roki armado in državno blagajno. Drugi brez vsakih stvarnih sredstev. — Različni vzori in načela so vodili oba. Viljemova Nemčija je

zrastla na ideji: »Moč močnim!« Krekova slovenija je zrastle na ideji: »Pomoč nemočnim!« Prvi je rekel: »Mi smo sol zemlje«, namreč Nemci. Krek je rekel: »Začetek vsakega napredka označujejo besede: »Spomni se človek, da si prah!«

Na vsak način pa sta oba znameniti osebnosti. Za nas velja. Razumu dodajmo po zgledu obeh voljo in delavnost. Vse troje pa v službo vzorom, ki jih blagoslavlja katoliška vera.

A. K.

× × ×

KRŠČANSKA STROKOVNA ORGANIZACIJA V NEMČIJI 1915.

Žensko delo se je tudi močno pojavilo v narodnem gospodarstvu in na delavskem trgu. Ženska je stopila v obrti, kjere je prej ni delala: kovinarska obrt in promet sta prizadeti. Slaba stran je v tem, ker so podjetniki pričeli že opozarjati na to, da žensko delo, da si se slabše plačuje, dosegla delo mož in da so moški delavci zato predobro plačani. Izgovarjajo se seveda, da bo morala Nemčija po vojski tekMOVATI; izdelovalne stroške bo treba zato zmanjšati, ker mora surovine radi svoje neugodne zemljepisne lege večinoma drago plačevati. Seveda, tisti, ki tako govore, prezro, da se je produkcija v Nemčiji razvila šele potem, ko se je pričelo delo upoštevati in boljše plačevati? Amerika in Anglija nas marsikje prekašata! Zakaj? Zato, ker delavstvo boljše kot mi plačujeta. Značilno, ljudje, ki bi radi trgali delavstvu plače, pravijo, Nemčija z dobro izdelanim blagom nadvladuj svet! Torej: več delati, manj zato dobiti! Strokovna društva se bodo z vso silo uprla nasproti takim poizkusom, kar so storila že med vojsko. Res, draginja je zelo primerna za to, da se uveljavljajo načela takega narodnega gospodarstva, ki ugajajo delojemalcem!

Važne naloge so se morale reševati že med vojsko. Ker so odrasli za-

pustili delavnice, ko so oblekli vojaško suknjo, so mladoletni prevzeli odgovorna mesta prej, ko so za to telesno, dušno in moralno dozoreli. Sedanja mladina je dorasla prej svetovalcem, kot njene prednice. V delavnicah se mora krepko nastopiti, da strnemo v vrste strokovnjakov mladino.

Z ozirom na omejitve v tekstilni industriji in v oblačilni stroki so morala strokovna društva skrbeti za brezposelne. V teh stvareh je zelo koristilo, ker so strokovna društva treh smeri taktično skupno postopala.

Strokovno delo je bilo tudi uspešno glede na zakonodajo.

Vedno obsežnejši pozivi pod orožje so seveda povzročili, da je število članov padalo. Koncem leta 1915. je plačevalo prispevke v krščanskih strokovnih zvezah okroglo 160.000 članov; vpoklicanih je bilo dotokrat pod orožje približno 152.000 članov. Posamezne zveze so prizadete zelo neenakomerno.

Stališče, ki ga bodo zavzeli vojniki, ko se bodo vrnili domov, bo odločilno vplivalo posebno za ureditev stvari v socialnodemokratskem taboru. Razmere so se tam zadnje čase tako poostriale, da se lahko govori o cepljenju, o razdoru. Seveda, preveč bi se reklo, če bi se trdilo, da mora cepljenje preživeti vojsko. Množice v socialističnih strokovnih društvih bodo prerukane in zmeda bo velika, to je gotovo; zato ta stvar ni izključna zadeva socialne demokracije. Posledice tičejo delavstva posebno strokovno združeno. Strnjen nastop na celi črti narekuje bodočnost. Odpad radikalne manjšine od socialne demokracije lahko povzroči povratek v najhujše čase revolucije romantike: špekulira se zelo na najpoglednejša čustva; kar se mora obsojati.

× × ×

Nova banka v Ljubljani. Ljubljansko časopisje poroča, da se ustanovi v Ljubljani nova banka »Ilirija«.

Cecilija je strmela nekaj časa na tla; zelo je žalostna. Malo deklet jo sočutno opazuje in ji nežno vleče roko, kakor da jo hoče iztrgati iz njene žalosti. Vdova je bila presenečena in je gledala Cecilijo, ne da bi kaj rekla.

Čez nekaj časa seže Cecilija v roko beračici in ji pravi:

»Veste li, da je Vaš rajni mož mene rešil s smrtno nevarnostjo iz požara? Da, brez njega, brez Jana, bi bila zgorela.«

»No, saj to ni nič takega, saj to bi bil storil tudi vsak drug. Ne žalostite se za to.«

»Ne, Kaet, saj nisem za to žalostna. A če mislim na Vašega vrlega očeta, bi rada Vaše otroke obvarovala vsake bede, a žalostim se, ker tega ne morem!«

»Dobro srce, ljubo dekle, je tudi dar revežev in sicer najlepši!«

»Čujte, žena, — a o tem mi ne govorite; vzemite tale drobiž — in če pridete jutri z Vašim drugim otrokom k nam, Vam morebiti morem še več dati. Iz obleke moje rajne matere napravim tudi obleko Vašim malčkom, — toplo

in lepo. Morebiti najdem tudi Vam kaj primernegega. Naj mi pomaga Bog, da olajšam nekoliko Vašo bedo.«

Vdovo so te besede in sočutje globoko ganile; pričela je glasno plakati. Vroče solze so kapale na roko dekletu. Rekla ji je:

»O, ljubo dekle! Tako nesrečna sem bila, da bi bila skoraj pamet izgubila; da že zdavnaj bi umrla, če bi smela umreti; a če umrjem, kdo naj skrbi za revne moje črvičke! — Dobrota Vašega srca in Vaše prijateljstvo še bolj kot Vaša pomoč stori, da pozabim svojo bedo. Goreče bom molila za Vas v ubožni moji koči na kolenih z mojimi otroci, naj Vas blagoslovi Bog!«

»Naj bi bila bogata,« je zdihovala Cecilija.

»Bogata?« je odgovorila revna žena; »Vi boste še bogata, in sicer zelo!«

»Motite se, Kaet. Ljudje sicer pravijo, a gotovo se motijo.«

»Ne boste li podedovali svojega starega strica?«

»Moj stric je reven, dobra žena; hi-

ša, v kateri stanujemo in nekaj malo obrestni, to je vse, kar ima.«

»Ne, ne. Ima veliko denarja v gotovini. Moj mož je bil zidar in je prej v samostanu skrivaj dolgo delal Vašemu stricu. Morebiti živi en sam človek v vasi, ki pozna resničen položaj stvari v Vaši hiši; tisti človek sem jaz! —«

Cecilija je začudena stala.

»In — ne rečem to radi ponosa — a popolnoma upravičeno bi Vam lahko rekla, da ste moja nečakinja. Rajna žena Vašega strica je bila namreč sestra matere mojega moža. Tako se godi po vaseh: eden je srečen, drugi nesrečen; ljudje se razkrope na vse strani za kruhom, nazadnje ne pozna več eden drugega!«

»Ljuba malička je toraj z menoj v sorodu, sva sestrični,« vpraša Cecilija, ko boža deklico.

»Seveda, sorodstvo je zelo daljno,« je odgovorila vdova, »a če bi šlo vse po pravici, bi mi šel svojčas delež na dedščini Vašega strica. A Tis, ta svetohlinec in goljuf, bo že skrbel, da nas nihče ničesar ne dobi.«

Krvoses kapitalizem.

Promet s kavo. K.-B. poročaja z dne 19. junija: Da se prebivalstvu uživanje kave zagotovi, na drugi strani pa cene kave kolikor mogoče nizko drže, se z ministrsko odredbo zaloge kave zaplenijo od ministrstva za notranje zadeve legitimirani centrali kave se dajo te zaloge na razpolago, poraba kave pa se podvrže gotovim določbam. Tej centrali se svoječasno od državne uprave pridobljena valorizacijska kava po lastni ceni izroči; ta kava pride pri mali razprodaji v promet po 8 kron za eno kilo. Dobiček se bo v to porabil, da se tudi druge zaloge kave na to ceno spravijo (8 kron za eno kilo žgane kave). Centrala kave izroči zalogo trem zvezam: Dunaj, Praga in Trst, katerim pripadajo veletržci. Zveze razdelijo kavo med svoje člane, ki bodo ž njo zopet male razprodajalce preskrbeli. V interesu kolikor mogoče štedilni porabi kavinih zalog vpeljejo se karte za kavo. Množina na eno osebo, ki je sedaj prav zmerena, se pozneje poviša. — Torej dobimo tudi karte za kavo! Danes pač še ne moremo reči, kako se bo to obneslo. Ali za prebivalstvo bi bilo vsekakor ugodno, če se s to naredbo naravnost zločinsko visoke cene znižajo. Te cene znašajo danes 13 do 14 kron za eno kilo kave. Prav gotovo je, da te cene niso opravičene, marveč da je krivo zopet ono brezvestno špekulantovstvo, ki lovi še vedno ribe v kalnem, čeprav se je o njem že toliko pisalo. Ako torej vlada s svojo naredbo doseže, da bo kava splošno veljala le 8 kron in jo bo ljudstvo tudi, v kolikor jo potrebuje, dobivalo, ako se ne bo špekulantom dopustilo izrabljati tudi novo centralo v svoje roparske namene, potem smo vladi za njeno odredbo lahko hvaležni.

Okno v svet.

Pomanjkanje delavcev na Angleškem. Angleški notranji minister je letos prepovedal dopuste delavcem železne in jeklene industrije in v drugih industrijah.

Vojne cene v londonskih gostilnah. »Times« so poročale: V treh znanih gostilnah znaša najnižja cena za malo kosilo — manjših naročil natakark sploh ne sprejme 12½ šilinga (16 kron). Pod šestimi šilingi ne dobiš tam mesnega zajtrka (lunch). »Reveži«, ki zmagujejo take cene!

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilol

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Veliko skrudite v prvem nadstropju!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Veliko skrudite v prvem nadstropju!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebštin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izbor vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratnilo, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok
špecialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. 6,
katera ima po ugodnih cenah in obrokli od strokovnikov priznana najboljša šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF
v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija!
Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilicje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄⁰/₁₀₀**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženi 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.